

BIBLIOTECA DE

CCATALUNYA

MEMÒRIA 2023. Versió accessible

Maig 2024

CONTINGUTS

Presentació de la Directora: 1-2

Indicadors clau: 3-4

Espai cultural, d'aprenentatge i recerca: 5-7

Increment i custòdia del patrimoni: 8-15

Digitalització, accés i descobriment: 16-23

Agraïments: 24

Presentació de la directora

Us presentem la memòria de l'activitat feta per la Biblioteca l'any 2023.

La primera acció a destacar ha estat l'elaboració i aprovació per part del Consell Rector de la BC del document *Estratègia de la BC 2023-2027*. La reflexió principal que diferencia aquest nou document respecte dels anteriors és que, si bé la Biblioteca ha progressat any rere any en aquelles tasques que li són pròpies com la recollida, identificació i descripció del patrimoni — en tota la seva magnitud i diversitat —, i el suport a la recerca i l'activitat cultural, la manera de comunicar l'acció de la BC s'ha de reorientar i intensificar, cal repensar-la i gestionar-la de manera proactiva per arribar a les audiències diana. Es tracta de formar part de l'imaginari col·lectiu de totes les edats i sectors com un servei útil i necessari. Les accions i campanyes vinculades a aquesta reflexió es començaran a fer realitat a partir del 2024, donat que el 2023 ha estat una fase de treballs previs.

La *Memòria 2023* proporciona una visió global de les accions i indicadors relatius a l'any 2023, informació que es complementa amb el document *Pla operatiu 2023. Resultats*, disponible també a la web de la BC.

El 2023 ha estat un any amb un increment d'activitats i usuaris de l'oferta cultural, destaca l'augment dels usuaris directes que han crescut en un 38% respecte a l'any anterior. D'aquestes activitats, el 60% s'han fet en col·laboració amb altres entitats i institucions, fet que, per a la Biblioteca és un valor afegit per la transversalitat i diversitat que així es promou.

Enguany la BC ha organitzat, juntament amb l'Arxiu Nacional de Catalunya i la Filmoteca de Catalunya, les *4es Jornades sobre el Patrimoni Sonor i Audiovisual*, una trobada professional biennal ja consolidada en el sector; i, amb motiu del centenari de la creació de l'actual Unitat Gràfica de la Biblioteca, per primera vegada i en col·laboració amb el MNAC i l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, s'han posat en marxa les *1es Jornades de Patrimoni Gràfic*, que neixen amb la voluntat de proporcionar un lloc de coneixement i debat per als professionals d'aquesta àrea, que també es preveuen biennals. Totes dues jornades han estat molt ben acollides i han comptat amb noranta-nou i noranta-set inscrits, respectivament.

En l'àmbit de l'increment del patrimoni, cal remarcar la tasca que es realitza de manera continuada des de totes les unitats de la Biblioteca per a identificar i rebre en donatiu o adquirir per compra fons personals d'escriptors, músics, il·lustradors, etc.; el volum total de documents que ha ingressat la Biblioteca per compra donatiu, dipòsit legal o intercanvi ha estat de 153.457, entre els quals, els fons personals dels escriptors Lluís Racionero i Feliu Formosa; de l'escriptor i polític Octavi Saltor; i del pensador Joaquim Xirau; els fons gràfics de Toni Batllori, Josep Hurtuna, Miguel Gallardo, Joma, Eulàlia Sariola, Julià Riu i Carles Gausachs; la documentació gràfica de Comediants relativa a les obres *El Sol Solet*, *La Nit*, i *Els Somnis*; els originals dels premiats al concurs d'art gràfic *Hommage à trois* de l'Associació Internacional Duana de les Arts (AIDA), i les estampes guanyadores del *Premi Mini Print Internacional 2022*; un exemplar de *Vita Christi* d'Isabel de Villena, imprès a Barcelona el 1527; l'edició prínceps de *Declamationes Sullanae* de Joan Lluís Vives, imprès a Anvers el 1520; la discoteca de Luís Linares; o la col·lecció completa de *La Revista de Tim Tyler*. Sense restar valor als fons i obres citades, em permeto destacar la compra de l'obra *Calaix de Sastre* del baró de Maldà, una obra

magna en seixanta-un volums consistent en el dietari detallat i temàticament divers escrit per Rafael d'Amat i de Cortada, Baró de Maldà, en català, al llarg de cinquanta anys que ens permet apropar-nos a la Catalunya de finals del segle XVIII i començaments del XIX, una obra d'un valor testimonial incomparable.

Pel que fa a la difusió del patrimoni a la xarxa, els portals i repositoris digitals de la biblioteca continuen creixent i proporcionat més informació directa i referencial a la xarxa. A més, el 2023 ha estat l'any que Catalònica, l'agregador de continguts digitals de Catalunya, ha estat reconegut internacionalment per Europeana com a agregador oficial, l'únic que correspon a un país sense estat. Catalònica proporciona accés de manera unificada a més d'un milió i mig de documents procedents de trenta-cinc repositoris catalans.

Finalment, vull destacar la valoració dels usuaris, 8,9 sobre 10, que si be és dues dècimes inferior a l'any anterior, continua sent una valoració elevada; i el grau de compliment dels compromisos de la *Carta de serveis* que se situa en un 96,8% molt satisfactori.

Eugènia Serra
Directora de la Biblioteca de Catalunya

Indicadors clau

Tot i que aquest any l'activitat de "Llegim al jardí" no s'ha realitzat, els usuaris augmenten considerablement, ja que els remots són cada vegada més nombrosos. Les consultes a les plataformes, com ARCA o la MDC, incrementen respecte a anys anteriors.

També ha crescut el nombre de documents rebuts i processats, així com els subministrats i consultats.

El volum de la col·lecció digital preservada ens mostra que els esforços per donar accés als fons de manera virtual es van consolidant any rere any.

	2021	2022	2023
Satisfacció usuaris	No s'ha fet enquesta de satisfacció	9,1	8,9
Compliment compromisos carta de serveis (%)	96,3 %	98,2 %	96,8 %
Usuaris presencials, remots i xarxes socials	3.652.685	3.189.115	3.904.693
Consultes al catàleg	1.662.263	1.776.478	1.699.731
Visites presencials i virtuals a les activitats, en directe	5.060	11.846	16.381
Visites virtuals a les activitats, en diferit	3.201	3.609	1.420
Activitats (exposicions, conferències, concerts, etc.)	206	371	379
Documents subministrats i consultats (originals i reproduccions)	3.507.006	3.007.566	3.549.858
Material lliurat electrònicament (%)	16,90 %	15,26 %	13,31 %
Préstec per a exposicions (nombre exposicions/peces)	17/79	26/195	14/115
Documents rebuts (compra, donatiu, DL i intercanvi)	161.230	127.113	153.457
Documents processats (nous, duplicats, desestimats)	115.683	127.899	142.916
Imatges digitals creades	68.417	468.402	452.588
Número de dipòsit legal assignats	24.648	28.140	26.301
Número ISSN assignats	356	311	325
Registres CANTIC creats (per la BC)	16.291	22.521	28.742
Registres CANTIC creats (total)	19.919	26.695	36.253
Registres CIP creats	122	112	110
Dies d'obertura anuals	272	288	290
Mitjana dies de baixa per treballador	17	30	27

Espai cultural, d'aprenentatge i recerca

La Biblioteca de Catalunya vol:

- **Apropar el patrimoni a totes les franges d'edat i donar resposta a la diversitat d'interessos de la societat.**
- **Nodrir l'imaginari col·lectiu.**
- **Contribuir a la recerca.**

Exposicions

La BC ha organitzat durant el 2023 nou exposicions de petit format a l'Espai Zero:

- "Joan Fontcuberta. Tots els colors del camaleó". 16.01-20.02.23.
- "Salvador Lluch i la creació de l'Agrupació fotogràfica de Catalunya". 21.02-30.03.23.
- "Mercè Torrents: moments màgics". 31.03-09.05.23.
- "Valentí Castanys". 10.05-19.06.23.
- "Josep M. Huertas: denúncia, lluita, compromís". 20.06-29.07.23.
- "Patrimoni en moviment. Viatjar i mostrar-se". 31.07-16.09.23.
- "Vicent Garcia, rector de Vallfogona. IV Centenari de la seva mort". 18.09-31.10.23.
- "Andreu Martró". 01.11-11.12.23.
- "Carles Miralles. Virtut de la paraula, virtut de la poesia". 12.12.23-20.01.24

Dues, a la Sala d'Exposicions:

- "La política és per a tothom. El Trienni Liberal (1820-1823)". 20.04-17.06.23.
- "Imatge & Poesia. Les poètiques de la modernitat". 10.10-20.12.23.

I una, al Museu d'Història de Catalunya:

- "Il·lustríssimes, dones que van dibuixar el segle XX". 30.03-01.10.23.

Jornada de Portes Obertes

El 23 d'abril es va celebrar una nova Jornada de Portes Obertes, amb visites guiades i exposicions i mostres al llarg de tot el recorregut. Es van fer vint-i-tres visites guiades i, en total, van venir 2.174 visitants.

Activitats musicals

Durant el 2023 han tingut lloc diverses activitats musicals a la Biblioteca. Per commemorar el 125è aniversari del naixement de Manuel Blancafort, la Fundació Manuel Blancafort va presentar el projecte "La càpsula del temps", amb l'objectiu de generar un diàleg musical entre dues generacions, i hi va incloure un concert de les *Humoresques*. També s'han fet els concerts i recitals següents: un benèfic de la mezzosoprano Teresa Fuentes; la conferència musical "Dels tresors de la guitarra. El tractat de Joan Carles Amat", a càrrec de la guitarrista Maria Ribera

Gibal; un concert commemoratiu del 50è aniversari de la mort del guitarrista, compositor i pedagog Gracià Tarragó; un de lied per a cant i piano, amb motiu del 150è aniversari del naixement de Joan Lamote de Grignon; un de *Les quatre estacions*, a càrrec del pianista Jordi Vilaprinyó i del violinista Òscar Vilaprinyó; un recital d'homenatge a Pau Casals i Fanny Davies; un del pianista Antoni Besses; un concert de presentació del disc *Miralls-Reflets*, organitzat per l'Associació Joan Manén; i un recital de veu i piano "Màgic Moment" amb la mezzosoprano Marta Valero i el pianista Daniel Blanch. També, dues presentacions de llibres han anat seguides de concerts.

Així mateix, s'han celebrat els cicles de concerts dels grups de cambra *IEA Oriol Martorell*; els del violoncel·lista Josep Bassal; els del *Barcelona Festival of Song*; i els de la XX edició del *Festival Art Llobet 2023*.

Activitats culturals

A més d'aquestes activitats, se n'han dut a terme d'altres de destacades com una conferència sobre Demiurgós, que formava part de les activitats de la *Biennal Ciutat i Ciència*; la jornada del *XIII Fòrum del Patrimoni Literari* dedicat als pseudònims i heterònims; la celebració del *Dia de les Escriptores*, aquest any sota el lema "plaers femenins"; l'acte "#PoesiaQueEtParla", per celebrar els cent trenta anys del poema *La vaca cega* de Joan Maragall; dues sessions del *VI Congrés Internacional Manuel Vázquez Montalbán*, on es va presentar la web que la BC ha dedicat a aquest escriptor; el congrés *El modernisme de Robert Gerhard: tècniques, influències, recepcions, significats*, organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona; la presentació del projecte "La càpsula del temps", a càrrec del PEN Català, on es planteja un diàleg entre present i futur des de la literatura; l'espectacle performatiu "De Circe a Circe passant per l'Hades", que reviu un episodi de la immortal *Odissea*; i el recital "Poiesis" que combina la rapsòdia, amb el gest, el moviment, la música i la cançó.

Així mateix, han tingut lloc diferents presentacions de llibres i discos, taules rodones, conferències, recepcions de fons i inauguracions d'exposicions. D'altra banda, la BC ha cedit els seus espais per a diverses activitats.

Actualment, moltes de les activitats culturals incorporen la transmissió en directe, que després s'inclou en el canal de YouTube de la BC (<https://www.youtube.com/user/BibliotecaCatalunya>). Una part dels visitants a aquests actes ho han fet de manera virtual, en directe o en diferit.

Teatre a la BC

La Biblioteca ha acollit la representació de diverses obres teatrals com *Maragall a casa*, a l'Arxiu Joan Maragall; *Coralina, la serventa amorosa*, des del 31 de maig fins al 28 de juliol; i *Els ulls de l'etern germà. Un dilema de Stefan Zweig*, des del 8 de febrer fins al 28 de febrer.

Visites guiades

Durant l'any s'han rebut 899 persones en cinquanta-sis visites guiades per a associacions diverses i professionals de l'àmbit de la informació i la documentació. L'Arxiu Joan Maragall, com a casa museu, ha tingut 236 visitants en vint sessions.

Aquestes visites consisteixen en una explicació general sobre la institució i l'edifici i també inclouen un circuit per la sala de lectura i el Museu del Llibre Frederic Marès.

Sessions de docència

La Biblioteca ha rebut 1.137 alumnes en seixanta-cinc sessions de docència universitària. I 1.663 alumnes de primària, secundària i batxillerat en seixanta-una visites, en les que s'ha fet una explicació general de la institució i de l'edifici i un recorregut per les sales de lectura, el Museu del Llibre Frederic Marès i, en alguns casos, la Sala Cervantina.

L'Arxiu Maragall ha fet setanta-set sessions de docència per a 1.410 alumnes.

En la línia iniciada el 2021, aquest any s'han publicat dos dossiers didàctics nous (<https://www.bnc.cat/Serveis/Dossiers-didactics>), un dedicat al còmic i l'altre, als fons personals de dones escriptores. Aquestes eines pretenen enfortir la presència educativa de la Biblioteca a la xarxa, alhora que fomenten el coneixement del llegat cultural que s'hi conserva.

Alumnes de pràctiques

El Taller de Restauració, l'Arxiu, la Unitat Gràfica, la Secció de Manuscrits, la Secció de Música, Difusió i el Servei d'Accés i Obtenció de Documents han acollit deu alumnes de pràctiques durant el 2023.

Des del dia 6 d'octubre i fins al 25 de març de 2024, una bibliotecària de la Biblioteca Nacional de Moçambic ha fet una estada a tots els serveis i unitats de la BC en el marc de les beques AFRICA MED de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament.

Projectes de recerca

La BC, amb la col·laboració dels seus experts, participa en aquests projectes i grups de recerca:

- CSIC. 2021-2023. *Música y poderes. Visiones estamentales del hecho sonoro: recuperación y estudio de repertorios inéditos (1600-1851).*
- UB. 2021-2023. *Vernacularidades en la ciencia medieval y renacentista: textos, creadores, profesionales.*
- 2022-2023. *Visibilidad de la Justicia. Del arte medieval y moderno al espacio virtual y la exposición de originales.*
- UB. Grup d'Estudis d'Història del Mediterrani Occidental (GEHMO). *Societat, poder i cultura a l'època moderna.*

Patrimoni

La Biblioteca de Catalunya vol identificar, recollir, descriure, conservar i donar accés als fons patrimonials. En aquest sentit, cal continuar incrementant la col·lecció, a més dels exemplars que ingressen per dipòsit legal; fons i col·leccions que completen buits temporals, temàtics o tipològics, així com la nova producció bibliogràfica o documental que es produeix actualment, ja sigui en format analògic com digital. .

Documents de reserva impresa i col·leccions especials

D'entre les peces adquirides durant l'any 2023, cal destacar l'exemplar del segle XVI de la tercera edició de l'única obra completa de l'autora Sor Isabel de Villena —considerada la primera escriptora coneguda de la literatura catalana medieval—, *Vita Christi*, imprès a Barcelona pel prolífic impressor Carles Amorós, el 1527. Aquesta edició barcelonina conté més de quaranta gravats a la fusta, i només es té notícia de quatre exemplars a l'Estat espanyol, un a l'estranger i dos a Catalunya.

S'han adquirit altres obres impreses de la bibliografia catalana, entre les quals, un exemplar de l'edició prínceps de 1520 d'un dels humanistes europeus més influents, Joan Lluís Vives, de l'obra *Declamationes Sullanae*, impresa a Anvers, i que inclou una carta d'Erasme en què enalteix l'obra de Vives, sense censurar; un exemplar de l'edició apòcrifa de Ramon Llull, *Consummatissimi artium et medicine*, que recull obres de temàtica mèdica, impresa a Lió per Giunta el 1535, i és l'únic localitzat a les biblioteques de Catalunya; un exemplar imprès a Anvers el 1574 d'una traducció al castellà de l'obra *Il Cortegiano*, realitzada per Joan Boscà; un exemplar de *L'amorosa Fiammetta* de Giovanni Boccaccio, imprès a Venècia el 1584; i un exemplar de l'obra *Los alivios de Cassandra*, impresa a Barcelona el 1620.

Altres exemplars adquirits són: un de l'obra d'Antoni Genover *Sensus Arasmianni, gramàtica llatina*, impresa a Barcelona per Rafael Figueró el 1678; un fullet imprès en castellà a Pamplona el 1641 en el context de la Guerra dels Segadors, atribuït a Pedro Calderón de la Barca, *Conclusion defendida por un soldado del campo de Tarragona*. També s'han comprat diferents fullets de caràcter històric i polític impresos al segle XVII, relacionats amb les guerres esdevingudes a l'època (Guerra dels Segadors, Guerra dels Nou Anys i Guerra de Successió), o impresos literaris que complementen la col·lecció del segle d'Or; un exemplar de *l'Aritmètica pràctica y especulativa* de J. Pérez de Moya, imprès a Barcelona per Rafael Figueró el 1703; un exemplar de Francisco Martínez Montiño, *Arte de Cozina, Pastelería, Vizcochería y conservería*, imprès a València per Francisco Mestre el 1705; un exemplar de l'obra *Proyecto de reglamento organico de los consulados de España en Levante y Berberia* de l'autor Jaume Creus, imprès a Alexandria el 1827 per la impremta Draghi; i un exemplar amb enquadernació artística de Ramón Gómez, de l'obra d'Eduardo Aunós, *Maria Duplessis: "la Dama de las Camelias"*, imprès a Madrid el 1946.

Documents manuscrits

Entre els fons ingressats per compra destaquen els seixanta-un volums manuscrits sobre paper, escrits entre 1769 i el 1819, coneguts amb el nom de *Calaix de sastre* (https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991017314743906716), i que contenen l'obra de Rafael d'Amat i de Cortada, conegut popularment com a baró de Maldà. Aquesta obra va ser redactada a mà, en català, durant cinquanta anys de la vida de l'autor, des

del 1769 fins al 1819, aproximadament. És una de les més importants de la història de la literatura catalana de l'època del barroc, i ha estat i és objecte d'estudi, tant per a historiadors de la llengua i la literatura, com també, per als investigadors de la societat, l'economia, la cultura, la religió, la gastronomia de la Catalunya del segle XVIII i dels inicis del XIX. La Biblioteca de Catalunya ja conservava vuit d'aquests volums i cinc eren a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

Han ingressat també per compra un conjunt procedent de l'arxiu personal de Lluís Racionero Grau (la Seu d'Urgell, 1940-Barcelona, 2020), escriptor i urbanista, director de la Biblioteca Nacional d'Espanya entre 2001 i 2004. Es tracta d'un fons de gran interès i que conté documentació personal, acadèmica, sobre urbanisme i economia, obra de creació (autobiografies i memòries, novel·la i narració, assaig, articles, biografies d'artistes, guies de ciutats, poesia, guions), obra d'altri, correspondència i fotografies. Els hereus de Francesc Candel han localitzat nova documentació d'interès i que completa el fons adquirit durant l'any 2021. Es tracta de cartes i llibretes de notes, documentació escolar, quaderns de dietaris, obra pròpia i material de treball, correspondència, i obra d'altri.

Igualment, s'han adquirit altres lots de menor volum, però de notable interès, com, per exemple: la correspondència rebuda per Octavi Saltor i alguns autògrafs de diversos escriptors catalans recollits per a la seva col·lecció (Josep Sebastià Pons, Pau Piferrer, Marià Aguiló, Miquel Costa i Llobera), i un conjunt de petits impresos de les activitats i entitats amb què va estar relacionat; correspondència i documentació relacionada amb el Seminari de Pedagogia de la Universitat de Barcelona entre 1931-1936, procedent del professor Joaquim Xirau (1895-1946); un conjunt de quatre manuscrits de Salvador Espriu, tres dels quals contenen una dedicatòria a Jordi Umbert; tretze lots manuscrits que contenen tractats mèdics i documentació de la família Balvey, de Cardedeu, datats entre els segles XVIII i principis del segle XX; dos volums manuscrits en castellà de principis del segle XIX sobre la Guerra del Francès a Tarragona, obra del cirurgià Jaume Parcet; documentació verdagueriana que inclou correspondència i còpies de poemes; correspondència de l'advocat, periodista i polític Teodor Creus, i altra documentació familiar; un recull de receptes de cuina, de tinta, remeis casolans i altres documents de la família Cabanes del segle XIX; i un dietari de viatge d'Emili Pi i Molist i la seva esposa datat a 1882.

Durant l'any 2023 s'han signat també diversos acords de donació de fons que han permès ingressar a la Biblioteca, per exemple, el fons literari de l'escriptora Maria-Antònia Oliver Cabrer que conté fotografies, principalment de caràcter professional, documentació (manuscrits, correspondència, escrits diversos i documents personals (diplomes, premis, currículums ...), recull de premsa, material sonors i audiovisuals que recullen actes, presentacions, programes en els quals ha participat, llibres, així com documentació diversa relacionada amb la seva trajectòria professional, i altra documentació en format digital. El fons conté una petita part de documentació procedent de qui fou el seu marit, l'escriptor Jaume Fuster. També, el fons literari de l'escriptor i director escènic Feliu Formosa, que conté escrits propis de diferents gèneres, especialment poesia, teatre, traduccions, assaig, així com documentació diversa relacionada amb la seva trajectòria professional.

Documents de música

Entre els fons adquirits hi ressalta la *Partitura musical con nana al hijo de A. Bárcena Guzmán*, de M. Burgués; un conjunt documental d'Eduard Aunós (Lleida, 1894-Laussana 1967), que aporta informació sobre una personalitat rellevant en l'àmbit català, dins la seva faceta artística i musical, poc representada a la Biblioteca de Catalunya; una partitura autògrafa de Xavier Turull, autor de qui no es conserva cap partitura manuscrita a la Biblioteca, i aquesta és de les destacades, signada i datada, que es complementa amb uns esbossos de Modest Cuixart, també signats, i un programa de l'estrena de tiratge reduït; una partitura per a piano, *El Libro de los himnos: colección de himnos nacionales de las naciones del antiguo y nuevo continente*, impresa a Barcelona entre 1905 i 1910; la partitura manuscrita hològrafa a tinta negra, *Too late: americana, composed for and dedicated to Miss Margaret Hannay*; i una carta de Pau Casals adreçada a Ismael Smith a Santurce (Puerto Rico) el 4 de gener de 1956.

Per altra banda, a la secció de Col·leccions Generals s'han adquirit diferents exemplars d'obres facsímils, peces que no solen ser presents en altra tipologia de biblioteques de Catalunya. Igualment, s'hi han incorporat un conjunt important de títols, al voltant d'una setantena d'exemplars, que, o bé, formen part de la bibliografia catalana i la BC no en conserva exemplars, o completen col·leccions obertes que es consideren d'interès per a difondre el coneixement i donar suport a la investigació i la recerca.

També s'ha ingressat a l'Arxiu de la Biblioteca un procés judicial, datat a 1523 i que contribueix a completar el fons de la Baronia de Queralt conservat a la BC.

Documents gràfics

Les adquisicions de la Unitat Gràfica més importants d'enguany han estat els dibuixos originals de diferents il·lustradors de còmic i humor gràfic catalans —ingressats majoritàriament per compra— i que són molt representatius de les seves trajectòries professionals. Destaquen els dibuixos d'August Tharrats, Antoni Batllori, Miguel Gallardo, Josep Maria Rius i Ortigosa (Joma) i Miquel Cardona i Martí (Quelus). I dintre d'aquest grup, també mereix importància l'adquisició dels fons gràfics de l'artista català Josep Hurtuna Giralt, compost per dibuixos originals, gravats i cartells.

D'altra banda, volem destacar, per la seva qualitat, el fons gràfic del grup de teatre Comediants, ingressat per donatiu. Aquest fons està compost pels dibuixos originals dels llibres *Sol solet*, *La Nit*, i *Els Somnis*. També, el de dibuixos originals de l'artista catalana Eulàlia Sariola, que il·lustren diferents obres infantils i juvenils publicades entre els anys 1970 i 1990 per diverses editorials catalanes. Igualment, han ingressat per donatiu setanta-cinc dibuixos d'Oriol Sàbat, realitzats en diferents tècniques, entre els anys 1986 i 2021.

Tots aquests fons ajuden a completar i omplir buits de la col·lecció sobre la il·lustració a Catalunya que conserva la BC.

Pel que fa al gravat, volem posar èmfasi a les adquisicions de dues estampes de Laura Albéniz, il·lustradora i pintora catalana del Noucentisme; quaranta litografies d'Eusebi Planas per a l'obra *Academias de mujer*; i diversos llibres il·lustrats amb gravats de Lluís Jou i Senabre, gravador, tipògraf i dibuixant català, considerat un dels grans artífexs dels llibres de bibliofília del segle XX.

En l'àmbit de la cartografia, ressaltem l'adquisició per compra de diferents documents dels segles XVI a XVIII: *Traicté des globes et leur usage*, Paris, 1618; *Nova universae Graeciae*, Vienna, 1596; *Carte des royaumes d'Espagne et Portugal dans laquelle sont tracees les routes des postes*, Paris, 1757; *Carte des royaumes d'Espagne et Portugal divisés par provinces*, Paris, 1780; i dos mapes de Sardenya del segle XVIII.

També són molt destacables, per la seva qualitat, els dibuixos originals de còmic realitzats per diferents artistes catalans, els quals s'han adquirit per compra a través de la Comissió del Còmic i de la Il·lustració del Departament de Cultura i s'han dipositat a la Biblioteca de Catalunya. Concretament, les historietes de la sèrie *Demasiados proyectos*, d'Isabel; la nova versió de *Planetas vegetales*, de Frederic Mauri; *La Belinda*, de Juanita Bañolas; diverses historietes originals publicades al *TBO*, de Benejam, Utrillo, Josep Maria Palop i Gaspar Méndez; la historieta *Agencia*, de Luis García; *Maiakovski*, de Laura Pérez-Verneti; diferents tires còmiques de Raquel Gu; dibuixos de Jaume Perich; i els originals de l'obra *Macbeth*, d'Ignasi Blanch.

Documents sonors i audiovisuals

Entre els documents ingressats el 2023, distingim aquells comercials dels que no ho són. Mentre que dels primers poden existir altres còpies en la nostra institució o en d'altres del mateix caràcter patrimonial, els segons acostumen a ser únics i, per tant, de més valor documental. Entre el segon grup comptem les còpies de retransmissions de ràdio i/o televisió, ja que aquests organismes no sempre han conservat els seus arxius complets.

Entre les donacions de documents comercials destaquem les de: Paquita i Enric Madriguera Rodon, Jordi Ribera Bergós, Joaquim Poch Alié, Núria Aramon Stein, Antoni Sàbat i Tubella, l'Associació Musical de Mestres Directores i la de Luis Linares Lorca, a la que dediquem un article especial a la pàgina 14 d'aquesta memòria. La majoria d'aquestes incorporacions estan formades per discos de pedra i vinil, discos compactes i DVD que omplen alguns buits del nostre fons.

També s'han adquirit documents comercials corrents als proveïdors habituals (discos compactes i DVD) i vuitanta-dos discos patrimonials històrics de 78 rpm al col·leccionista i expert en aquest període històric d'enregistraments sonors Carlos Martín Balleste.

Quant a les donacions de documents no comercials, han ingressat: set vídeos de caràcter domèstic de Ramon Sarró; vint cassets personals i educatius de Maria Ester-Sala; una cinta magnètica que recull l'enregistrament d'una o diverses participacions de Gabriel Ferrater en cursos de la Universitat de Barcelona el curs 1965-1966; i una cinta magnètica que conté una retransmissió de RTVE del *Concert per a piano i orquestra no. 1* de Frederic Chopin, interpretat amb la ONE sota la direcció de Rafael Frühbeck de Burgos el novembre de 1963, provinent del fons de Rosa Sabater.

Continuem amb la tria i processament de la discoteca de 78 rpm del Conservatori Municipal de Música de Barcelona. Durant el 2023 es van seleccionar, aproximadament, 257 documents i se'n van rebutjar cent cinquanta.

Publicacions periòdiques

Durant el 2023 cal destacar l'ingrés per comprar dels següents títols: els cinquanta números d'*Aigua-forts: revista d'art i humor* (1914-1916), revista quinzenal que tractava en clau humorística les notícies de Girona; les revistes de temàtica anarquista *La Lealtad* (1894- [1896?]), de la qual han ingressat cinquanta-dos números de l'any 1896; i la col·lecció completa de *Mañana: revista obrera* (1930-1931), que consta de vuit números; les col·leccions completes dels còmics editats per Hispano Americana *La Revista de Tim Tyler* (1936-1938); i *Tarzan* (1942-1945), que formaran part de la col·lecció "Fons del còmic i el dibuix (estudi i edicions impreses)". Finalment, cal destacar la col·lecció completa i relligada en dos volums de *Sports: revista setmanal il·lustrada* (1923-1924). Les pàgines interiors s'il·lustraven en blanc i negre amb fotografies del fotògraf Gaspar i també amb caricatures de figures del moment signades per Giner, principalment.

Així mateix, hem rebut per donatiu algunes col·leccions de temàtica diversa com les d'Alfons López Tufet, que ha fet donació d'uns mil números de revistes d'humor gràfic, tebeos i còmics publicats tant a l'Estat com a Europa i Llatinoamèrica; Pere Martí i Bertran, que ha donat un conjunt d'uns dos mil números de títols de bibliografia catalana editats a Catalunya, País Valencià, Balears i Andorra; o la de Mercè Ribera Bergós, de revistes culturals, música, cinema, fotografia o arquitectura, publicades a l'Estat entre 1970 i 2010. Igualment, volem destacar la col·lecció amb enquadernació modernista de la revista *D'Ací d'allà* (1918-1924) donada per Jordi Sàbat Millet.

Com cada any, els números cedits per les biblioteques d'altres institucions públiques ompliran buits a les col·leccions de les publicacions periòdiques.

LUIS LINARES LORCA, ADAPTACIÓ CINEMATOGRÀFICA I MÚSICA

Luis Linares Lorca (1906-1990) fou un dels primers professionals del doblatge i de l'adaptació cinematogràfica que hi va haver a Espanya. La seva tasca fou reconeguda amb un dels guardons "Atril de Oro" el 1985, en la seva primera edició. Tenim documentada la seva intervenció com a adaptador o "ajustador" cinematogràfic al castellà de diversos títols, entre ells *Dingaka* (1965), un film sudafricà dirigit per Jamie Uys.

Segons la seva filla Enriqueta Linares Guillén, dobladora cinematogràfica i donant de la col·lecció ingressada el 2023, Luis Linares Lorca tenia un gran interès per la música de cinema per raons professionals, però també li interessava molt la música de sarsuela, els cuplets, el tango o les sardanes. La donació de la seva col·lecció de més de tres mil discos, de pissarra o de 78 rpm, ha permès l'ingrés a la Biblioteca de Catalunya d'exemplars de gran interès històric —primers enregistraments de sardanes en discos acústics, és a dir, anteriors al 1927—, així com produccions discogràfiques americanes dels intèrprets de tango i de cuplets més populars de la primera meitat del s. XX.

Una part important dels discos conté la producció discogràfica de les cupletistes més importants actives a la Barcelona anterior a l'esclat de la Guerra Civil. Entre aquestes, ocupa un lloc destacat la menorquina Pilar Alonso. Del mateix període, també hem trobat molta música de pel·lícules americanes dels anys 20 i 30.

Malgrat que encara no s'ha processat tota la col·lecció, hem constatat que hi ha uns quants discos no venals, la qual cosa implicaria que Luis Linares podria haver mantingut contactes directes amb persones vinculades a la indústria discogràfica, tot i que no en tenim cap altra evidència que ho acrediti.

La col·lecció Linares Lorca complementa tres col·leccions d'interès bibliogràfic per a la Biblioteca: els fons de sardanes, sarsuela i cuplets catalans que han arribat de diversa procedència; el fons de tango Francesc Arellano i, en menor mesura, el fons de música de pel·lícules de la Metro Goldwyn Mayer. L'examen dels exemplars ja processats ens ha proporcionat molts títols d'interès català (fabricats a Barcelona o d'autors o intèrprets catalans) que corresponen a la primera etapa de la discografia al nostre país, i que no teníem.

Margarida Ullate i Estanyol
Directora de la Unitat de Sonors i Audiovisuals

La web catalana

El portal PADICAT (Patrimoni Digital de Catalunya, <https://www.padicat.cat/>), que té com a objectiu compilar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana, va entrar en funcionament el 2006 i actualment està en ple rendiment.

A final de 2023 contenia 383.871 captures de 146.460 llocs web que suposen un volum de 54,72 TB d'espai. La xifra de captures de 2023 és menor que el 2022, perquè s'han fet accions de revisió i eliminació de captures sense contingut.

Aquest any s'han publicat dos monogràfics nous: un dedicat a les eleccions del 28 de maig, i l'altre, a les generals del dia 23 de juliol.

El dipòsit legal

El 2023 han ingressat per dipòsit legal 41.495 documents de diversos tipus: llibres, revistes, material gràfic, sonor, audiovisual, etc. S'han assignat un total de 26.301 números nous (22.470 a Barcelona, 1.622 a Girona, 955 a Lleida i 1.254 a Tarragona).

El dipòsit legal de Catalunya, integrat en la Biblioteca de Catalunya, és el receptor de la producció editorial i audiovisual catalana. La seva funció principal és recollir i preservar el conjunt de la producció editada a Catalunya en qualsevol suport i fer-ne possible el seu accés.

A finals de 2019 es va posar en marxa un nou visor de consulta de documents de dipòsit legal nascuts digitals. És d'accés restringit a una estació de la sala de lectura per a protegir els drets de còpia i transmissió. Aquest any s'han incorporat 1.619 documents de setanta-set editors.

Restauració i enquadernació

Una de les missions de la Biblioteca Nacional és la de vetllar en la tasca de conservació i preservació del patrimoni documental custodiat a la Biblioteca. En aquest sentit, el taller de restauració ha intervingut en cent setanta-nou documents, portant a terme diferents processos, i el d'enquadernació, en 243.

Aquest any també s'han externalitzat intervencions sobre vint-i-dues capçaleres de premsa històrica, quatre llibres del fons d'arxiu, una partitura i vuitanta-vuit pergamins.

Subvencions per a la col·laboració en l'elaboració del CCPBC i la digitalització i difusió de fons bibliogràfics patrimonials

L'any 2023 s'han presentat les subvencions per donar suport a projectes relatius al patrimoni bibliogràfic, en dues modalitats. La primera està destinada a la col·laboració en l'elaboració del Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya (CCPBC) i la segona, a la digitalització i difusió de fons bibliogràfics patrimonials en suport paper o pergamí. S'han atorgat a catorze propostes d'institucions i entitats de Catalunya.

Els registres donats d'alta a través de les subvencions han estat 3.681, que corresponen a 8.929 exemplars.

Cens de biblioteques i centres patrimonials de Catalunya

Pel que fa a aquesta plataforma (<https://premsadigitalitzada.bnc.cat/>), s'hi han incorporat quatre centres nous i s'han actualitzat les dades de vint-i-cinc.

COFRE (COservem per al Futur Recursos Electrònics)

L'any 2023 la BC ha carregat a COFRE 16.490 documents, que corresponen a 295.512 fitxers i 16,86 TB.

El contingut acumulat a COFRE és de 225.226 documents que corresponen a 3.864.931 fitxers i ocupen 84,54 TB d'espai.

Jornada de Patrimoni Gràfic

Els dies 15 i 16 de juny es van celebrar les primeres Jornades de Patrimoni Gràfic (<https://www.bnc.cat/Visita-ns/Activitats/Jornades-de-Patrimoni-Grific/Jornades-de-Patrimoni-Grific-2023>), organitzades conjuntament amb el Museu Nacional d'Art de Catalunya i l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Les trobades, que es faran cada dos anys, volen ser un punt de trobada amb els professionals que treballen amb col·leccions gràfiques, integrades per diferents tipologies de documentació: dibuixos, gravats, estampes, cartells, mapes...

Durant les jornades es van presentar ponències i taules rodones relacionades amb la conservació, tractament i difusió de les col·leccions gràfiques. També es va donar l'oportunitat als assistents de fer visites guiades a aquestes col·leccions.

Jornada de Patrimoni Sonor i Audiovisual

Els dies 26 i 27 d'octubre va tenir lloc una nova edició de les Jornades de Patrimoni Sonor i Audiovisual (<https://www.bnc.cat/Visita-ns/Activitats/Jornades-sobre-el-Patrimoni-Sonor-i-Audiovisual/Jornades-sobre-el-Patrimoni-Sonor-i-Audiovisual-2023>), aquest any dedicades a la legislació, la catalogació i la digitalització de les col·leccions sonores i audiovisuals.

Les jornades, que estan organitzades també per l'Arxiu Nacional de Catalunya i la Filmoteca de Catalunya, donen veu a entitats i institucions culturals i acadèmiques, i a experts reconeguts que treballen en l'àmbit del patrimoni sonor i audiovisual, amb presència nacional i internacional.

Al final de les sessions, els tres grups de treball de la Comissió sobre Patrimoni Sonor i Audiovisual —impulsada l'any 2021 pel Departament de Cultura— van presentar els seus informes.

Els vídeos de les dues jornades, així com les conclusions, es poden consultar al canal de YouTube de la Biblioteca.

Així mateix, la Biblioteca col·labora cada any en jornades i congressos puntualment. Aquest 2023 s'han portat a terme:

- El dia 26 de setembre el *XIII Fòrum del Patrimoni Literari. Pseudònims, heterònims i altres màscares literàries*, organitzat per la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada i Carles Fages de Climent, de la Universitat de Girona.
- Els dies 18 i 19 d'octubre dues sessions del *VI Congrés Internacional Manuel Vázquez Montalbán*, amb motiu del vintè aniversari de la seva mort, i organitzat per l'Associació d'Estudis Manuel Vázquez Montalbán. Una de les sessions va incloure la presentació de la web que la Biblioteca i aquesta associació han dedicat a l'escriptor, amb l'objectiu d'aproximar-nos a la seva figura i contribuir al coneixement de la seva obra.
- Els dies 23 i 24 de novembre el congrés *El modernisme de Robert Gerhard: tècniques, influències, recepcions, significats*, organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Digitalització, accés i descobriment

La Biblioteca de Catalunya vol omplir de patrimoni la xarxa, fer-lo accessible per a la seva reutilització, i comunicar-lo a través dels canals adequats i en els formats més adients, perquè arribi a totes les franges d'edat.

METAGLAM, projecte de divulgació de col·leccions aplicant IA

La Biblioteca de Catalunya, juntament amb les empreses Coeli i Mobile Media Content, i la Fundació Eurecat, participa en un projecte finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació que vol aplicar millores en la navegació mitjançant l'aplicació de la intel·ligència artificial.

La prova pilot es fa amb els fons digitalitzats sobre avantguardes artístiques de la BC i, amb l'enriquiment de les metadades i la navegació tridimensional, es planteja oferir una plataforma de difusió de les col·leccions basada en el metavers i que deixa enrere la web tradicional. El projecte investiga com optimitzar la navegació i les cerques si aquests continguts es disposen en un espai virtual tridimensional no necessàriament figuratiu.

AINA

La Biblioteca col·labora també en un projecte d'intel·ligència artificial (IA) i les tecnologies del llenguatge (TL) per desenvolupar i millorar aplicacions d'IA de llenguatge natural en català. AINA Challenge està impulsat per la Generalitat de Catalunya i desenvolupat pel Barcelona Supercomputing Center (BSC) i té per objectiu generar corpus i models informàtics de la llengua catalana per a les empreses que creen aplicacions basades en intel·ligència artificial (IA).

La BC el 2021 hi va proporcionar arxius textuais procedents de PADICAT, i ha continuat el 2022 i 2023 en contacte per contribuir amb altres fonts de llenguatge, si bé no s'ha concretat encara.

ARCA

La BC impulsa el projecte ARCA (Arxiu de Revistes Catalanes Antigues) (https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/inicio/inicio.do), un portal d'accés obert que inclou publicacions periòdiques tancades que han estat representatives dins la cultura i la societat catalanes.

ARCA permet als usuaris accedir a les col·leccions senceres de les publicacions sense haver de perdre temps i esforços en la seva localització i consulta a diferents institucions. A més, facilita la recuperació i la preservació del patrimoni hemerogràfic català, ja que el fet de disposar de substituïts digitals dels documents minimitza l'ús dels originals i el seu desgast. En finalitzar l'any s'hi poden consultar cinc-cents catorze títols i compta amb cinquanta institucions col·laboradores.

Durant aquest any s'hi han incorporat trenta-sis títols nous; s'ha completat la publicació de *El Noticiero universal* (1968-1985) i s'han publicat els anys 1873-1889 de *El Diario de Barcelona*. Entre els nous títols podem destacar diferents publicacions relacionades amb el cinema (*Art de la llum, La pel·lícula, Projector, Cinema i Publi-cinema*), el teatre (*Eco del actor, Teatralia i Labor nueva*) o la revista *Nova Ciutat Vella*, publicada pels estudiants de la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna.

El nombre de visualitzacions ha estat de 2.599.267.

Prensa catalana en línia (<https://premsadigitalitzada.bnc.cat/>)

Aquesta plataforma cooperativa de diaris i revistes catalans digitalitzats descriu i enllaça unes quatre mil capçaleres. La seva intenció és facilitar l'accés a la premsa catalana digitalitzada des d'un únic portal, que les institucions poden actualitzar en línia. També inclou les que estan en procés de publicar-se.

Inclou 4.097 col·leccions de 3.766 capçaleres diferents, en paper i/o digitalitzades, de cent setanta-dos centres. Aquest any s'hi han incorporat vuit centres i 1.064 títols nous.

MDC (Memòria Digital de Catalunya) (<https://mdc1.csuc.cat/>)

Aquest repositori cooperatiu, coordinat pel CSUC i la BC, permet la consulta en accés obert de col·leccions digitalitzades de diferents institucions. La seva principal finalitat és augmentar la visibilitat i consulta del patrimoni català. Conté uns tres milions d'objectes digitals repartits en cent noranta-dues col·leccions de quaranta institucions participants.

En la MDC es poden trobar col·leccions digitalitzades en obert de la Biblioteca de Catalunya d'incunables, manuscrits, llibres impresos, material gràfic, partitures, enquadernacions artístiques, cartells, fons fotogràfics, etc.

Durant aquest any cal remarcar la incorporació de la col·lecció de Fullets Bonsoms, formada per documents de caràcter historicopolític i literari, iniciada amb la donació d'Isidre Bonsoms i Sicart a la BC; la de mapes i papers de Manuel Amat, virrei del Perú, formada per més de dos-cents documents de diferents tipus; i la de diferents col·leccions de goigs que es custodien a la Biblioteca.

RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert)

La Biblioteca de Catalunya participa en el portal RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert) (<https://raco.cat/raco/>), juntament amb el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya, un dipòsit des del qual es poden consultar, en accés obert, els articles a text complet de revistes científiques, culturals i erudites catalanes. A RACO es troben quasi 274.437 articles de 584 revistes de cent vint-i-dues institucions.

Repositoris i agregadors

Durant aquest any la Biblioteca de Catalunya ha continuat amb la implementació de l'agregador Catalònica (<https://catalonica.bnc.cat/>), i hi ha incorporat més col·leccions digitals de Catalunya. Actualment, dona accés a 1.630.126 objectes digitals de trenta-cinc repositoris. A la pàgina vint-i-dos d'aquesta memòria hi trobareu un article específic.

Per altra banda, ha continuat agregant continguts a Europeana (<https://www.europeana.eu/es>), com els de la Cartoteca Digital de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. El dia 2 de novembre, Catalònica va ser reconeguda per Europeana com a agregador oficial, l'únic de caràcter territorial que no correspon a un estat.

Portal d'Editors i Editats de Catalunya (<https://www.bnc.cat/Editors-i-Editats-de-Catalunya>)

Enguany s'ha introduït una fitxa nova sobre Isidre Grau i una entrada per M. Àngels Ollé, a l'índex de noms. En l'actualitat, inclou informació sobre: quaranta-vuit editorials, 651 autors, cent onze il·lustradors i fotògrafs, tres-centes setanta col·leccions, trenta-nou revistes, nou editors literaris i quaranta-un premis.

Portal Fons de la Il·lustració i el Còmic (<https://www.bnc.cat/Il-lustracio-i-comic>)

L'any passat es va presentar aquesta plataforma, en línia, oberta i gratuïta, que vol contribuir a valorar la il·lustració i dibuix en totes les seves variants: il·lustració de llibres i revistes, humorisme gràfic, historietes, cartells, exlibris, novel·la gràfica, còmic, il·lustració científica, etc. Enguany s'hi han incorporat vuit il·lustradors i il·lustradores; en total el portal n'inclou cent divuit artistes.

Web Manuel Vázquez Montalbán (<https://vazquezmontalban.bnc.cat/>)

La Biblioteca de Catalunya i l'Asociación de Estudios Manuel Vázquez Montalbán han realitzat una web dedicada a aquest escriptor, amb l'objectiu d'aproximar-nos a la seva figura i contribuir al coneixement de la seva obra. La van presentar el dia 18 d'octubre, en el marc del VI Congrés Manuel Vázquez Montalbán, i vol destacar els vessants de l'autor com a escriptor, poeta, periodista i persona pública.

CATALÒNICA: L'AGREGADOR DE CONTINGUTS DIGITALS DE CATALUNYA (Extret del Blog de la BC)

Des de ja fa molt de temps les institucions van iniciar el procés de digitalització dels documents dels seus fons per després fer-los accessibles des del que anomenem repositoris digitals, que moltes vegades estan agrupats en d'altres de més grans —és el cas, per exemple, de la Memòria Digital de Catalunya (MDC)—. Aquests espais a la xarxa permeten que, des de qualsevol lloc del món, es puguin consultar els objectes dipositats a tota mena d'entitats, ja siguin biblioteques, arxius, museus.

Per tal que la recuperació i l'accés d'aquesta informació fos exitosa, es va constatar que era necessària una eina més potent que aglutinés i agrupés totes aquestes col·leccions, grans i petites, en un punt d'accés únic. Així naixien els recollidors o agregadors, servidors que contenen les metadades dels objectes (no els originals!) i que fan que l'usuari pugui localitzar de manera simultània els materials existents a molts llocs. En aquesta línia, l'any 2008 es crea Europeana (<https://www.europeana.eu/es>), la plataforma cultural digital d'Europa, i a Espanya sorgeix Hispana (<https://hispana.mcu.es/es/inicio/inicio.do>), que funciona com a portal d'accés al patrimoni digital espanyol, i també com a agregador d'aquests continguts a Europeana.

A Catalunya també calia, per una banda, reunir en un únic espai digital i obert tota la memòria cultural i el coneixement generat en aquest àmbit geogràfic; per l'altra, una eina que fes la tasca d'agregadora de tot aquest corpus a Europeana. I així, a finals de l'any 2021 i impulsat per la Biblioteca de Catalunya, neix Catalònica, l'agregador de continguts digitals de Catalunya (<https://catalonica.bnc.cat>), amb l'objectiu de facilitar la seva difusió i incrementar la visibilitat de les iniciatives de les institucions catalanes. Tal com queda definit al portal, és “una finestra a les col·leccions digitals de Catalunya” amb el compromís de visibilitzar els continguts digitals

del llegat cultural català. El recol·lector permet fer cerques per paraula clau, títol, autor, matèria, notes, abast cronològic i col·lecció. Per consultar el text complet dels resultats, la plataforma et redirigeix a la institució propietària del document.

Actualment, Catalònica incorpora 1.630.126 objectes digitals de trenta-cinc repositoris i ha agregat a Europeana 588.401 registres de cinc repositoris: Memòria Digital de Catalunya (MDC); REGIRA, del Servei de Biblioteques de la Diputació de Girona; Fons Especials de la Universitat de Lleida; la Biblioteca Patrimonial Digital de la Universitat de Barcelona (BIPADI); i la Cartoteca Digital de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. Des del dia 2 de novembre de 2023 l'Europeana Aggregators' Forum va reconèixer Catalònica com a agregador oficial, el primer que no és temàtic ni correspon a un estat.

Xarxes socials

Les xarxes socials fan difusió sistemàtica de la Biblioteca de Catalunya. Durant el 2023 la BC ha publicat vint-i-cinc entrades al blog (<https://www.bnc.cat/El-Blog-de-la-BC>), cent quatre a Facebook (<https://www.facebook.com/BiblioCatalunya>), setanta-sis a Instagram (<https://www.instagram.com/bibliotecadecatalunya/>) i tres-centes vint-i-vuit piulades (<https://twitter.com/BiblioCatalunya>). A final de l'any la BC tenia 5.867 seguidors de Facebook, 3.932 d'Instagram i 10.917 de Twitter. També ha publicat a Flickr (https://www.flickr.com/photos/biblioteca_catalunya/) quatre-centes vint-i-nou imatges d'activitats fetes a la BC i a Youtube (<https://www.youtube.com/user/BibliotecaCatalunya>), onze vídeos de les exposicions realitzades per la BC. Per altra banda, s'ha creat a aquest últim lloc una llista de reproducció específica per a tots els episodis del pòdcast.

L'any 2021 es va iniciar la publicació quinzenal d'“Una caixa de sorpreses: el pòdcast de la BC” (<https://www.bnc.cat/Podcast-de-la-BC>) i durant el 2023 s'han fet vint-i-dos episodis de temes ben diversos com ara el Rector de Vallfogona, les agendes del poeta Maragall o la discogràfica Concèntric. El mes d'abril va quedar finalista dels Premis Sonors, organitzats per LA MIRA i Catalunya Ràdio, a la categoria de “Millor producció”.

Publicacions

- Adriana Camprubí. Els plecs poètics de la Biblioteca de Catalunya. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2023. (Escrits i memòria; 8) (publicació electrònica).
- Francesc Cortès. Felip Pedrell at the Biblioteca de Catalunya. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2023. (Escrits i memòria; 5) (publicació electrònica).
- Antoni Guiral, Roser Pintó Fàbregas. Il·lustríssimes: dones que van dibuixar el segle XX. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2023.
- Haidé. Estudis maragallians. Butlletí de l'Arxiu Joan Maragall. Número 12. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2023 (publicació electrònica).
- Rafael Martínez Valls. 10 peces breus per a veu i piano i per a orquestra. (Els nostres músics; 3).
- Quarteto Burlesco. (Els nostres músics; 2).

- Antoni Riera i Melis, Joan Santanach. Catalan gastronomic heritage and its cuisine. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2023. (Escrits i memòria; 7) (publicació electrònica).

Taula entitats col·laboradores

En la següent taula s'inclouen les institucions o entitats amb que la BC ha realitzat iniciatives i activitats cooperatives.

Abadia de Montserrat	ARCA	Accés a continguts digitals
Adesiara Editorial	Presentació llibre i concert	Activitat cultural
AEDOM	Participació Comisión Archivos SAV	Representació a organismes
AELC	Presentació llibre	Activitat cultural
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Ajuntament de Barcelona	ARCA	Accés a continguts digitals
Arxiu Històric de Sabadell	ARCA	Accés a continguts digitals
Arxiu Nacional de Catalunya	Jornades especialitzades	Activitat tècnica
	ARCA	Accés a continguts digitals
Arxiu Provincial Escola Pia de Catalunya	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Congrés	Activitat cultural
Asociación Estudios Manuel Vázquez Montalbán	Realització web	Accés a continguts digitals
Associació Emporion	ARCA	Accés a continguts digitals
	Concert	Activitat cultural
	Conferència	Activitat cultural
Associació Joan Manén	Presentació llibre i disc	Activitat cultural
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Ateneu Barcelonès	COFRE	Preservació digital
Aula Màrius Torres	ARCA	Accés a continguts digitals
Barcelona Festival of Song 2023	Concert	Activitat cultural
Basílica Sagrada Família	ARCA	Accés a continguts digitals
BNE	Catalogació DL	Catalogació cooperativa
Biblioteca Museu Víctor Balaguer	ARCA	Accés a continguts digitals
Biblioteca Pública Terra Baixa (Vendrell)	ARCA	Accés a continguts digitals
Casa Àsia	CANTIC	Normalització de noms i títols
Centre de Documentació Joaquim Alemany i Roca	CANTIC	Normalització de noms i títols
Centre Lectura Reus	CANTIC	Normalització de noms i títols
Centre Moral i Instructiu de Gràcia	ARCA	Accés a continguts digitals
	ARCA	Accés a continguts digitals
COAC	CANTIC	Normalització de noms i títols
Col·legi Advocats de Catalunya	CANTIC	Normalització de noms i títols
Col·legi Oficial Treball Social	Presentació llibre	Activitat cultural
Consell Català de l'Esport	ARCA	Accés a continguts digitals
Consorti de les Drassanes	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
	CCUC	Catàleg col·lectiu
	CCPBC	Catàleg col·lectiu
	Fem memòria	Accés a continguts digitals
	GEPÀ	Magatzem cooperatiu
	Memòria Digital de Catalunya	Accés a continguts digitals
	PADICAT	Preservació digital
	RACO	Accés a continguts digitals
	RECERCAT Dipòsit de la recerca de Catalunya	Accés a continguts digitals
CSUC (Consorti de Serveis Universitaris de Catalunya)	<i>Transcriu-me!!</i>	Accés a continguts digitals
	ARCA	Accés a continguts digitals
Diputació de Barcelona	Catalònica	Accés a continguts digitals
Diputació de Girona	Catalònica	Accés a continguts digitals
Editorial La Magrana	Roda premsa presentació llibre	Activitat cultural
ESCRBCC	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Espais escrits	Participació assemblea	Representació a organismes
ESMUC (Escola Superior de Música de Catalunya)	Pràctiques alumnes	Suport a la docència

Festival Art Llobet	Concerts	Activitat cultural
Festival Clàssics	Espectacle	Activitat cultural
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Fundació Folch i Torres	Catalònic	Accés a continguts digitals
	Jornades especialitzades	Activitat tècnica
Filmoteca de Catalunya	Jornades especialitzades	Activitat tècnica
Fotoconnexió	Presentació llibre	Activitat cultural
Fundació Josep Irla	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació Nous Horitzons	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació Roca Galès	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació Terral	Lliurament premis "Lletres escrites"	Activitat cultural
Generalitat de Catalunya. Departament Cultura	Catalònic	Accés a continguts digitals
Generalitat de Catalunya. Departament Educació	Catalònic	Accés a continguts digitals
	Catalònic	Accés a continguts digitals
ICGC (Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya)	Jornades especialitzades	Activitat tècnica
ICUB	Biennal "Ciutat i ciència"	Activitat cultural
ICUB-Arxiu Històric de la Ciutat	ARCA	Accés a continguts digitals
IEA Oriol Martorell	Cicle de Música de Cambra	Activitat cultural
Institut Català de les Dones	CANTIC	Normalització de noms i títols
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Accés a continguts digitals
Institut Català de les Empreses Culturals	Comissió subvencions editorials música	Representació a organismes
Institut Català Internacional per la Pau	ARCA	Accés a continguts digitals
Institut d'Estudis Catalans	Catalònic	Accés a continguts digitals
L'Observatori de l'Ebre	ARCA	Accés a continguts digitals
MACBA	CANTIC	Normalització de noms i títols
Médiathèque de Perpignan	ARCA	Accés a continguts digitals
	Consejo de Cooperación Bibliotecaria	Representació a organismes
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte	Hispana	Accés a continguts digitals
Museu de Ciències Naturals de Barcelona	ARCA	Accés a continguts digitals
	ARCA	Accés a continguts digitals
MNAC	CANTIC	Normalització de noms i títols
Museu Història Medicina de Catalunya	ARCA	Accés a continguts digitals
Museu Marítim de Barcelona	ARCA	Accés a continguts digitals
Museu Nacional de Catalunya (MNAC)	Jornades especialitzades	Activitat tècnica
Museu Tèxtil Terrassa	ARCA	Accés a continguts digitals
Observatori Cultural de Gènere	Recital Dia de les Escriptores	Activitat cultural
Observatori de l'Ebre	ARCA	Accés a continguts digitals
Orfeó Català	ARCA	Accés a continguts digitals
Parlament de Catalunya	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Pen Català	Presentació "Càpsula del temps"	Activitat cultural
RACAB	ARCA	Accés a continguts digitals
Rosa Sensat	ARCA	Accés a continguts digitals
Servei de Biblioteques. Departament Cultura	Equip redacció <i>Bibliografia selectiva</i>	Representació a organismes
Tecnocampus	Catalònic	Accés a continguts digitals
UNIR, Universidad en Internet	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Universit� degli Studi di Milano	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònic	Accés a continguts digitals
Universitat Autònoma de Barcelona	Congrés	Activitat cultural
	Taula rodona	Activitat cultural

Universitat d'Andorra	CANTIC	Normalització de noms i títols
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Universitat de Barcelona	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
	Taula rodona	Activitat cultural
Universitat de Girona	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Universitat de Lleida	Congrés	Activitat cultural
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Universitat de València	Catalònica	Accés a continguts digitals
Universitat de Vic	CANTIC	Normalització de noms i títols
	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Universitat Jaume I	Catalònica	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Universitat Oberta de Catalunya	Congrés	Activitat cultural
	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
Universitat Politècnica de Catalunya	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Universitat Pompeu Fabra	CANTIC	Normalització de noms i títols
	Catalònica	Accés a continguts digitals
Universitat Ramon Llull	ARCA	Accés a continguts digitals
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Universitat Rovira i Virgili	CANTIC	Normalització de noms i títols
	ARCA	Accés a continguts digitals
VINSEUM	CANTIC	Normalització de noms i títols

Membre d'institucions estrangeres

La Biblioteca Catalunya és membre de les següents organitzacions internacionals de l'àmbit de les biblioteques i la documentació. Aquesta vinculació permet la participació de la Biblioteca en les activitats d'aquestes organitzacions, així com accés als serveis que ofereixen i l'adquisició de les seves publicacions.

- Association for Recorded Sounds Collections (ARSC)
- Association Internationale de Bibliophilie (AIB)
- Consortium of European Research Libraries (CERL)
- European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (EBLIDA)
- Gutenberg-Gesellschaft
- International Association of Sound and Audiovisual Archives (IASA)
- International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)
- International Internet Preservation Consortium (IIPC)
- International Musicological Society (IMS)
- Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER)
- Music Library Association (MLA)
- Society for History of Authorship, Reading and Publishing (SHARP)

També participa en comissions i grups de treball en el marc d'aquests i d'altres organismes internacionals com l'Executive Board, de la IASA; l'Europeana Network Association; el Virtual International Authority File (VIAF); el Security Working Group, del CERL; el Safeguarding European Historical Recordings (SEHR) i el RSC-RDA Translations Working Group.

Agraïments

La Biblioteca de Catalunya incrementa constantment el seu patrimoni gràcies a la generositat de les persones, organitzacions, entitats, institucions, etc. que hi han fet donacions. En la web de la BC es pot consultar la llista de donants, tant particulars com entitats.

Us agraïm el vostre suport!

CONTACTA AMB LA BC

Carrer de l'Hospital, 56, 08001 Barcelona

Tel.: +34 932 702 300

bustia@bnc.cat

www.bnc.cat

Fotografies: © Biblioteca de Catalunya. Oriol Miralles